

ACHTER DE SCHERMEN...

BOUWCOMMISSIE

(in samenwerking met
Aannemersbedrijf P. van Leeuwen)

Kok Baars	<i>kennis van en ervaring met monumenten</i>
Wim van Ooijen	<i>kennis van en ervaring met monumenten</i>
Aart Bor	<i>bewaken financiën</i>
Jan Doeland	<i>vrijwilligers</i>
Ardjan Haag	<i>constructeur</i>
Wilbert de Jong	<i>secretaris</i>
Marcel van Leeuwen	<i>bouwtechnisch proces</i>
Piet van Leeuwen	<i>bouwtechnisch proces</i>

HERBEGRAVEN SKELETEN

Tijdens de werkzaamheden aan de fundering in de kerk zijn geen skeletten gevonden, hooguit wat botresten bij de nutsaansluitingen. De door archeologen onderzochte skeletten zijn weer terug, een evaluatieverslag wordt nog verwacht. Ergens in juni, als de fundering is gestort en de bekisting is verwijderd, zullen de drie kisten met menselijke resten worden herbegraven voor en achter de toren. We hadden alle skeletten wel kunnen afgeven, maar we willen dat ze hier respectvol herbegraven worden. Niet voor niets heeft dit voorgeslacht er destijds voor gekozen om in of bij de kerk begraven te willen worden. Ds. Mijderwijk zal in een korte ceremonie voorgaan. Op deze plaats zal later een gedenksteen worden geplaatst.

ZICHTBAAR

Op dit moment vinden er niet zoveel zichtbare werkzaamheden plaats op de bouwlocatie. Dat roept begrijpelijkerwijze bij sommigen vragen op. We kunnen u geruststellen, er wordt wel degelijk voortgang geboekt. Alleen op andere locaties, veelal in loods en van plaatselijke ondernemers. Achter de schermen wordt hard gewerkt!

Het meest in het oog springende dat dit jaar op de bouwplaats heeft plaatsgevonden is het binnen- en buitenmetselwerk voor de toiletruimtes, consistorie en dopelingenruimte. Als straks alle prefab onderdelen arriveren, kunnen we achter elkaar doorbouwen en gebeurt er weer veel in het zicht.

VERWARMING

Bijzonder is dat door de flexibiliteit van allen, de kerkdiensten gewoon doorgang kunnen vinden in het huidige kerkgebouw. De sloop van de gebouwtjes om de kerktoren is bewust uitgesteld om de diensten zo lang mogelijk door te kunnen laten gaan en om het gebruik van de verwarming daarvoor te kunnen rekken. Toen er tijdens de sloop in april een stuk beton op de leiding viel, was het meteen gedaan met de verwarming. Op sommige dagen is dat merkbaar tijdens de dienst, maar gelukkig is er elke zondag ook de mogelijkheid om plaats te nemen in een warm Anker.

FUNDERING

Veel tijd en energie is gaan zitten in de fundering. Een fundering is een belangrijk onderdeel van ieder bouwwerk, het draagt het bouwwerk dat erop gebouwd wordt. Deze essentiële werkzaamheden zijn van groot belang, maar meestal onzichtbaar. Nadat uiteindelijk alles wat nog vastzat aan het kerkgebouw handmatig was gesloopt en de elektra uit de toren naar de tijdelijke situatie was omgelegd, konden de voorbereidingen getroffen worden voor het heiwerk tweede fase. Om palen te slaan moet je zeker weten dat er geen puin in de grond zit, dus op die plekken hebben we ook nog het muurwerk uit de grond moeten verwijderen. Wat het lastig maakte, was het hoogteverschil. Eerst moest dit overbrugd worden zodat de heimachine kon rijden naar de plaatsen waar de palen moesten komen. Er zijn vierkante kokers in de grond geplaatst en aangevuld, daarna is de grond egaal weer afgegraven om de fundering te maken.

Er moest ook een gat in de muur van de kerk gemaakt worden om met de heistelling naar binnen te kunnen. Begin mei was het zover: met twee heistellingen werden op één dag alle palen geslagen: vier in de kerk en acht buiten de kerk. Een klus die ondanks pech bij één paal, 's avonds laat toch maar mooi geklaard was. Al moesten we daarna nog wel de 17 meter lange palen, bestaande uit 3 of 5 stukken, op hoogte maken met behulp van een snijbrander. Ook voor dit werk hebben we een vrijwilliger gevonden en daarom hebben we meteen de twee eerder geheide lange stalen balken voor het tijdelijk ondersteunen van de toren op de juiste hoogte afgebrand.

Het werken met vrijwilligers geeft een grote meerwaarde aan dit project. Ook in dit stadium van de bouw blijven vrijwilligers hard nodig.

MELD JE AAN bij Jan Doeland,
tel. 06-10061666

ALLE HULP IS WELKOM!

Funderingsbalk binnen en buiten de kerk

WERKZAAMHEDEN VRIJWILLIGERS

Ondertussen liggen in een loods de betonnen kolommen en dakliggers klaar. Deze zijn gestort in door vrijwilligers vervaardigde houten bekistingen.

In de werkplaats van P. van Leeuwen zijn door vrijwilligers onder aansturing van een werknemer/gemeentelid de prefab houten constructies gemaakt voor de tweemaal drie stuks grote daklichten die in het dak boven in de kerkzaal komen te zitten. Verder zijn hier door een vrijwilliger de prefab houten stelkozijnen geschilderd.

Ook werden, achter de schermen bij een staalconstructiebedrijf door een vrijwilliger, stalen kolommen gemaakt omdat de nieuwe aluminium pui alleen het dak niet kan dragen. De kolommen zijn inmiddels gecoat en verzinkt.

In de kerk zijn alle banken gerestaureerd en voorzien van een breder randje voor de zangbundel. Van de uit de kerk weggehaalde banken is van twee één gemaakt. Deze worden later in spiegelbeeld ten opzichte van het middenschip teruggeplaatst.

Nadat de doorbraak in de muur was gemaakt voor de heimachine, is daar ook meteen gebruik van gemaakt om de preekstoel erdoorheen te verplaatsen naar een loods. De preekstoel wordt momenteel opgeknapt, kapotte ornamentjes vervangen, het fluweel op de rand wordt vernieuwd en de sokkel wordt nagekeken.

De huidige koperen kroonluchters waren al langer toe aan een opknappbeurt. Dergelijke zaken kunnen nu meteen in de werkzaamheden worden meegenomen. De kroonluchters worden voorzien van nieuwe fittingen met led-verlichting en nieuwe bedrading. Ze zijn ook helemaal uit elkaar gehaald en een vijftal dames is druk bezig met het poetsen van alle losse onderdelen. De kroonluchters glimmen straks als nooit tevoren en geven zelf bijna licht. Deze lampenpoetsers gaan ook de banken aan de zijkant in de was zetten. De interieurcommissie wordt binnenkort opgestart en zal o.a. betrokken worden bij de keuze voor nieuwe stoelen.

OUD EN NIEUW VERBINDEN

De oude plavuizen uit het verhoogde gedeelte voor de preekstoel zijn achter het stofschoot allemaal weggehaald en worden door een vrijwilliger thuis stuk voor stuk schoon gebikt. Deze oude tegels worden gebruikt voor de voetprint van de oude toren, zodat altijd zichtbaar zal zijn waar de toren heeft gestaan. Ook zijn er veel stenen uit het sloopmateriaal gehaald en schoon gebikt. Deze zullen worden hergebruikt bij het metselwerk van de nieuwe ingang.

We willen graag verbinding maken tussen oud en nieuw. Oude materialen in het nieuwe gedeelte laten terugkomen. Zo ook een oude kroonluchter in de nieuwe hal. En het oude gebouw laten meeprofiteren van de nodige vernieuwingen, zoals het nieuwe plan voor licht, beeld en geluid dat straks door één persoon vanuit één centrale plek in de kerk geregeld kan worden. Het lichtplan biedt veel mogelijkheden: zo komen er 279 lichtpunten die afzonderlijk zijn te bedienen en kunnen er meerdere lichtsferen worden gecreëerd. Er komt nog een glasvezelverbinding naar Het Anker. De leidingen liggen er al, de kabels moeten alleen nog getrokken worden.

KERKPLEIN

Ook wordt al volop nagedacht over de inrichting van het kerkplein. De straatlantaarns die vrijgekomen zijn op het grind en eigendom zijn van de gemeente, hebben we bij aanvang van de bouw weggebracht naar de gemeentewerf. Er lagen daar nog een paar dezelfde exemplaren, die we graag zouden hergebruiken. Voordat deze teruggeplaatst worden, moeten ze nog wel een opknappbeurt ondergaan. De bestrating wordt ingemeten en uitgetekend en de ontwerpen voor trappartijen en hellingbaan, inclusief bordesleuning zijn door de gemeente goed bevonden.

WAARDEVOL VRIJWILLIGERSWERK

Er zijn veel vrijwilligers betrokken bij deze kerkbouw wat tot grote dankbaarheid stemt. Soms heb je er wat minder, heb je te maken met ziekte en ook gepensioneerden willen graag, liefst buiten het seizoen, op vakantie. En dan zijn er altijd nog tegenvallers in de bouw die we zelf moeten oplossen. Soms zit het mee en komt er hulp uit onverwachte hoek. Bijvoorbeeld een jonge knul uit een buurgemeente komt eerst als stagiair met een kraantje in de kerk graven, en nu in zijn vrije tijd helpen en neemt af en toe zomaar zijn zus en vader mee. Van een vergoeding willen ze niet weten. Verwijzend naar het offer van Christus krijgen we als antwoord: de rekening is al betaald! Het werken met vrijwilligers is in vele opzichten zo waardevol!

Een groot vrijwilligersproject is ook de jaarlijkse boelmarkt. De laatstgehouden boelmarkt van 25 mei jl. bracht samen met de inkomsten van de boelmarktwinkel een recordbedrag op: bijna € 40.000! We zijn dankbaar dat ook dit ten goede mag komen aan ons nieuwe kerkgebouw en voor de bereidwilligheid van zovelen die hieraan hebben bijgedragen.

